

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики»
Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної
діяльності КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»
Віталій КАРАСЬ
«30» серпня 2024 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДИРИГУВАННЯ»
кафедра вокально-хорового мистецтва**

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 4**

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Навчальна дисципліна «Диригування» є вибірковим компонентом підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр». Дана дисципліна розрахована на освоєння вокально-хорових доробків з погляду керівника (диригента), який вкладає у виконання твору власний погляд, інтерпретацію, стиль. Опанування техніки хорового диригування, розуміння специфіки виконавства хором, розвиток комплексу навичок необхідних для керівника колективу, навички та вміння в області аранжування та інструментування хорових творів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою Дніпровської академії музики.

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії;

ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті;

Фахові:

ФК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики/ звукорежисерської практики обробки звуку.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Кількість кредитів ЄКТС – 7, курс – перший та другий, семестри – I–III, загальний обсяг – 210 годин, з них: індивідуальних – 110 години, самостійних – 100 годин.

МЕТОЮ викладання навчальної дисципліни «Диригування» є формування компетентностей, необхідних високопрофесійним фахівцям, що володіють навичками педагогічної, диригентської, концертно-виконавської музичної діяльності. Оволодіння технікою диригентської майстерності, здобуття емоційно-вольової риси характеру, що базовано на глибоких різносторонніх знаннях теоретичних, практичних та методологічних знань.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Диригування» реалізується у вигляді індивідуальних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти та концертних виступів з хоровим колективом у супроводі фортепіано або оркестру.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Аудіо та відеовізуальний, пояснювально-ілюстративний (вербальний та наочний метод). Вербальний включає бесіди, пояснення, розповіді, до наочного відноситься виконання твору на фортепіано, спів хорових партій та ін.; репродуктивний метод, що включає відпрацювання набутих навичок та вдосконалення нових через систему вправ, творчий пошук.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Твори крупної форми, складні розміри, хорова fuga.

Тема 2. Практичне відпрацювання музичного твору з хором.

Тема 3. Читання з листа хорових творів з складними розмірами.

Тема 4. Інструментування хорового твору.

Тема 5. Диригентсько-хорова техніка в музичних творах *a cappella*.

Тема 6. Удосконалення техніки диригування.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Під час вивчення дисципліни передбачені поточний, семестровий та підсумковий контроль. **Поточний контроль** здійснюється для перевірки рівня засвоєння тем курсу згідно з тематичним планом. Семестровий контроль визначає якість виконаної здобувачем навчальної роботи з певного семестру та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності включаючи виконану індивідуальну, самостійну роботи. По закінченню вивчення дисципліни (III семестр) здобувач складає **підсумковий контроль – екзамен**.

ПОЛІТИКА КУРСУ. Кожен студент зобов'язаний бути присутнім на індивідуальних заняттях за розкладом. Для отримання підсумкової позитивної оцінки кожне пропущене заняття повинно бути відпрацьовано студентом через систему індивідуальних завдань. Студент має виконати диригування двома творами (крупна форма та *a cappella*) в класі та в концертній формі з хором кожний семестр. Якщо за результатами поточного контролю студент згідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь має оцінку «Незадовільно» та «Недостатньо», він повинен вивчити всі види заліку, та повторити здачу заново.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів. Навчальний посібник. Київ : Український світ, 2002. 439 с.
2. Бондар Є. Художньо-стильовий синтез як феномен сучасної хорової творчості. Одеса, Астропринт, 2019. 388 с.
3. Ведель А. Духовні твори / упор. Гобдич М., Гусарчук Т. Київ: Поліграфічний центр "Геопринт", 2007.
4. Гобдич М., Комаренко Н., Горобець Т. Фах (диригування): метод. рек. з орг. самост. роботи студентів. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 44 с.
5. Григор'єва В., Омельченко А. Хорове диригування: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Бердянськ: Видавець БДПУ, 2021. 224 с.
6. Доронюк В. Д. Методика викладання диригування. Івано-Франківськ, 2005. 320 с.
7. Духовна музика українських композиторів 20-х років ХХ ст. *Антологія української духової музики* / упор. Юрченко М. Київ: Вид.-во ім. Олени Теліги, 2004. 224 с.
8. Коломоєць О. М. Хорознавство : навчальний посібник для студентів вузів. Київ: Либідь, 2001. 168 с.
9. Макаренко Г. Г. Творчість диригента: естетико-мистецтвознавчі виміри. Київ: Факт, 2005. 328 с.
10. Савельєва Г. Стиль діяльності диригента-хормейстера як увиразнення його музичного мислення. *Когнітивне музикознавство*. Харків, 2014. Вип. 40. С. 156–170.
11. Стеценко К. Кантати і хори / упор. Юрченко М. Київ: Музична Україна, 2007.
12. Ткач Ю. С. Індивідуальний виконавський стиль диригента-хормейстера як предмет теоретичного дослідження. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2018. №3. С. 359–366.

Додаткова

1. Академічне хорове мистецтво України (історія, теорія, практика, освіта) : колективна монографія / За ред. О. М. Лігус. Київ: Ліра-К, 2017. 220 с.
2. Голод І. Мистецтвознавство у національній освіті України. *Мистецька школа в системі національної освіти України* : навч.-метод. посібник. Львів: Брати Сиротинські і К, 1999. С. 15–25.
3. Карпенко Є. Диригентсько-хорова підготовка вчителя музики. Суми : ВВП «Мрія-1» ЛТД, 2001. 112 с.
4. Колесса М. Основи техніки диригування. Київ: Музична Україна, 1973. 208 с.
5. Корзун В. В. Художня інтерпретація музичних творів як вищий щабель виконавської майстерності. *Педагогічні науки*, 2014. Вип. 120. С. 74–79.
6. Кофман Р. І. Виховання диригента: психологічні особливості. Київ: Музична Україна, 1986. 39 с.
7. Лагутенко О. А. Українське мистецтво ХХ століття: проблеми мистецтвознавчої методології. *Вісник ДАКККІМ*, №4. Київ: Міленіум, 2003. С. 29–34.

8. Матоліч І. Проблематика сучасного мистецтвознавства України. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*, 2017. Вип. 34. С. 41–50.
9. Маценко С. Метамистецтво. Словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів: Апріорі, 2017. 118 с.
10. Ярошевська Л. В. Особливості формування музичних здібностей у диригентсько-хоровій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Наукові записи*. Вип. 155. Серія Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. С. 150–155.
11. Шевнюк О. Л. Історія мистецтв: навч. посібник. Київ: Освіта України, 2015. 451 с.
12. Шмагало Р. Українське мистецтвознавство початку ХХІ століття в сутінках оптимізації. *Мистецтвознавство: наук. збірник* Львів: СКІМ, 2015. С. 81–88.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронні ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
2. Україніка наукова: національна реферативна база. URL: <https://ube.nlu.org.ua/>
3. Index Copernicus. URL: <http://journals.indexcopernicus.com/>
4. Scopus: база даних. URL: <https://www.scopus.com/>
5. Web of Science: база даних. URL: <https://web.archive.org/>
6. Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки (м. Дніпро). URL: <http://dk.dp.ua>
7. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека (м. Дніпро). URL: www.libr.dp.ua
8. Майстер-клас Дмитра Радика, професора НМАУ, засл. діяча мист. України. 13.02.2023, ФММ КНУКіМ.. URL: <https://youtu.be/7O68Do0c4-g>
9. Майстер-клас «Робота зі студентським хором Галини Сергіївни Шпак». URL: <https://youtu.be/vkgzKPmhNLI>
10. Майстер-клас «Робота зі студентським хором Валерія Йосиповича Регрута». URL: <https://youtu.be/Grlmlkb5LkM>